

Paper

Verschillenanalyse methodewijziging bouwvergunningen

Maart 2017

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Belangrijkste verschillen	3
3. Verschillen oude en nieuwe methode	5
3.1 Aantal bouwvergunningen	6
3.2 Bouwkosten	7
3.3 Nieuwbouw woningen	9
Bijlagen	11

Nieuwe inzichten in de verwerking van non-respons en late respons waren aanleiding om de methode voor de bouwvergunningen in 2017 te herzien. De nieuwe methode corrigeert voor non-respons en verwerkt late respons in de maand waarin de vergunning verleend is.

1. Inleiding

Bij zowel de oude als de nieuwe methode vormt de verleende omgevingsvergunning, met activiteit bouwen, de basis voor het aantal bouwvergunningen en de totale bouwkosten. Bij de nieuwe methode wordt voor non-respons opgehoogd. Dit heeft als gevolg dat het aantal gepubliceerde bouwvergunningen hoger ligt dan in de oude methode. Verder wordt late respons teruggeleid naar de juiste maand, waarbij de maand waarin de vergunning is verleend gelijk is aan de verslagmaand of publicatiemaand. Bij de oude methode werd de vergunning geteld in de maand waarin de respons was verwerkt.

Aangezien eerder cijfers zijn gepubliceerd op basis van de oude methode is een verschillenanalyse uitgevoerd om te kijken hoe groot de verschillen zijn tussen de oude en nieuwe methode bij het bepalen van de het aantal bouwvergunningen en de bouwkosten.

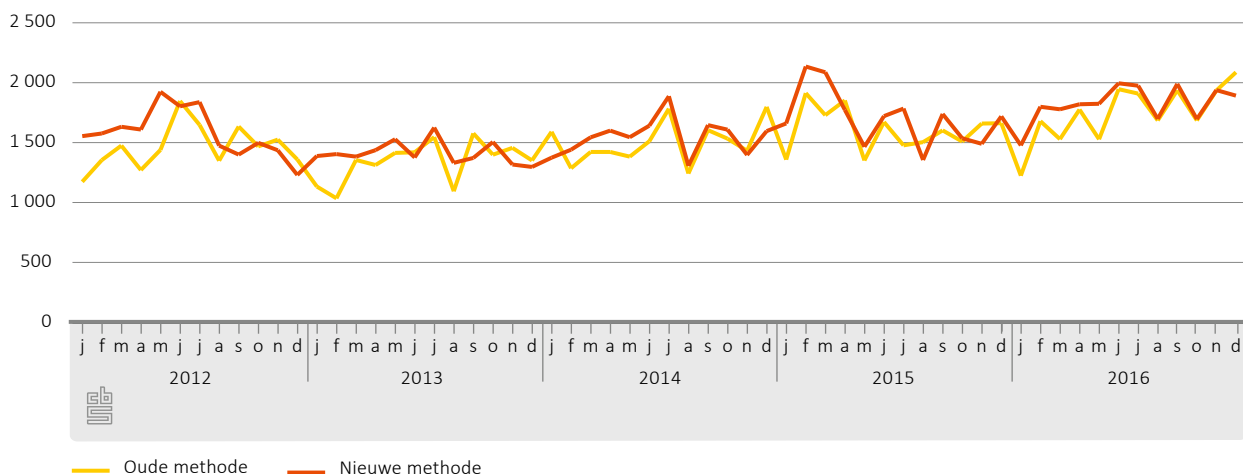
Het doel van deze analyse is om voor de jaren 2012 tot en met 2016 de uitkomsten van de nieuwe methode te vergelijken met die van de oude methode. Voor elke maand worden zowel de absolute verschillen als de verschillen op basis van het voortschrijdend 12-maandsgemiddelde en een index weergegeven. De verschillenanalyse is gedaan op de cijfers voor het hele land.

2. Belangrijkste verschillen

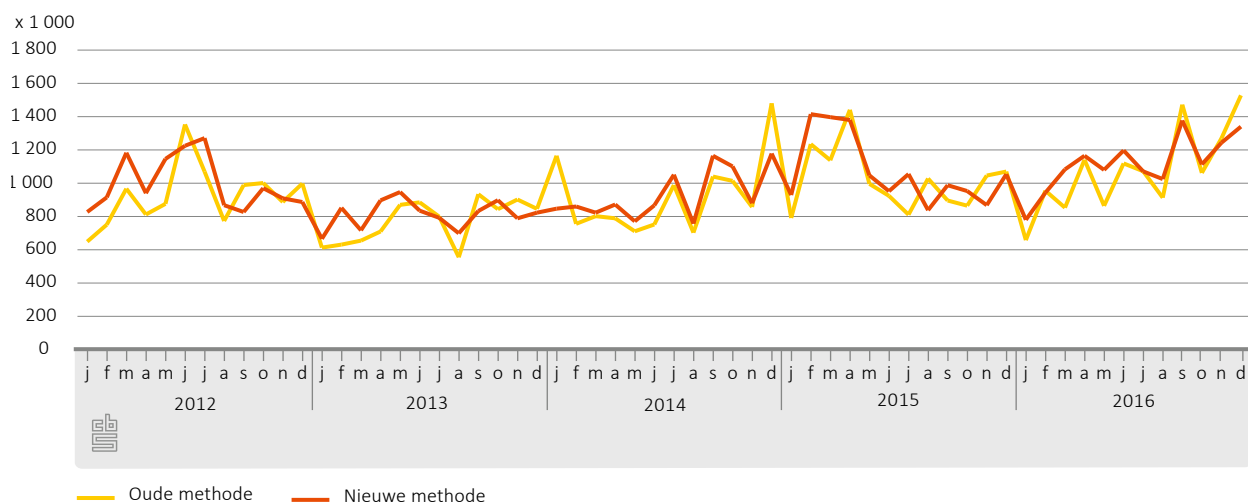
De belangrijkste verschillen in uitkomsten tussen de nieuwe methode en oude methode:

- In de nieuwe methode is het aantal bouwvergunningen in 75 procent van de maanden hoger dan in de oude methode (de afwijking ligt in de range –14 procent tot 36 procent). De jaartotalen liggen over de periode 2012–2016 3 tot 8 procent hoger.
- In de nieuwe methode is de som van de bouwkosten in twee derde van de maanden hoger dan in de oude methode (de afwijking ligt in de range –27 procent tot 35 procent). De jaartotalen liggen over de periode 2012–2016 1 tot 8 procent hoger.
- In de nieuwe methode is het aantal nieuwbouwwoningen met een verleende bouwvergunning in 72 procent van de maanden hoger dan in de oude methode (de afwijking ligt in de range –36 procent tot 57 procent). De jaartotalen liggen over de periode 2012–2015 4 tot 5 procent hoger. Het voorlopige totaal van 2016 ligt 2 procent hoger.
- In de nieuwe methode is de index van het aantal bouwvergunningen iets lager dan in de oude methode. De afwijking ligt in de range –6 tot 0 indexpunten, in 60 procent van de gevallen is het verschil –2 of –3.
- In de nieuwe methode is de index van de bouwkosten iets lager dan in de oude methode. De afwijking ligt in de range –8 tot 0 indexpunten, in 50 procent van de gevallen is het verschil –2 of –3.
- In de nieuwe methode is de index van de nieuwbouwwoningen in 63 procent van de gevallen lager dan in de oude methode. De afwijking ligt in de range –5 tot 5 indexpunten.

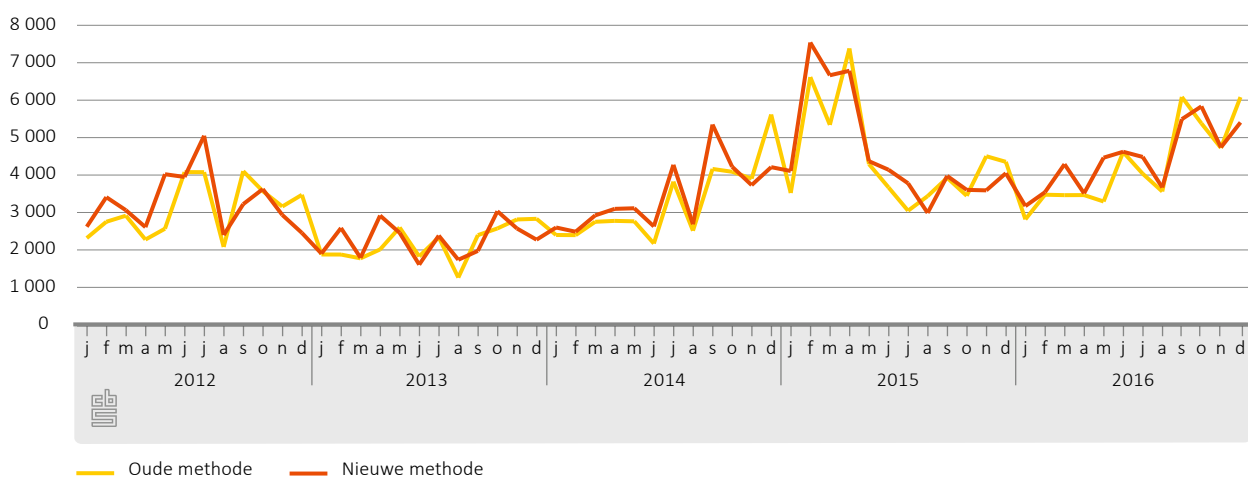
2.1 Aantal bouwvergunningen; oude en nieuwe methode

2.2 Totaal bouwkosten; oude en nieuwe methode

2.3 Aantal nieuwbouwwoningen met verleende bouwvergunning; oude en nieuwe methode

3. Verschillen oude en nieuwe methode

Oude methode

Bij publicatie van een verslagmaand kregen de cijfers direct de status definitief. Cijfers van gemeenten die na rappel niet tijdig hadden gereageerd, werden niet bijgeschat. Respons die na afsluiting van de verslagmaand alsnog binnenkwam, werd verwerkt in de verslagmaand die op dat moment onder handen was. Het gevolg van deze aanpak was dat het aantal vergunningen dat in een verslagmaand werd gepubliceerd niet altijd overeenkwam met het aantal vergunningen dat in dezelfde maand was verleend. Doordat de late respons meestal wel binnen hetzelfde verslagjaar werd verwerkt sloten de jaarcijfers doorgaans wel goed aan bij de werkelijke cijfers van de vergunningverlening.

Doordat niet gecorrigeerd werd voor non-respons en niet alle gemeenten, ondanks diverse rappelacties, binnen de verwerkingstijd voor een verslagjaar, repondeerden, hadden de cijfers een lichte onderschatting. Respons die meer dan één jaar na afsluiting van een verslagjaar binnenkwam, werd doorgaans niet meer verwerkt.

Nieuwe methode

De toenemende behoefte aan kortetermijnindicatoren vraagt om meer betrouwbare maandcijfers die beter aansluiten op de werkelijkheid. Om dit te realiseren is besloten om bij de nieuwe methode bij publicatie van de maandcijfers de non respons bij te schatten (imputeren). Hiervoor wordt de volgende methode gebruikt:

De imputatie wordt berekend op basis van het aandeel inwoners van de niet responderende gemeente in het landsdeel waartoe deze gemeente behoort. De non-responscorrectie wordt uitgevoerd door middel van een quotiëntschatting. De hulpvariabele is het aantal inwoners per gemeente. De schatting per gemeente is dan gelijk aan de beschikbare respons vermenigvuldigd met een ophoogfactor, die gelijk is aan het aantal inwoners van de gemeente gedeeld door het aantal inwoners van de responderende gemeenten in hetzelfde landsdeel. De schatting van de totale respons volgt door het optellen van de cijfers van de responderende en niet responderende gemeenten, met uitzondering van de uitbijters.

Nieuwe methode-vier grootste gemeenten

Voor de vier grootste gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht wordt een afwijkende methode gehanteerd. De totale bouwkosten van de te schatten maand is gebaseerd op het 12-maands voortschrijdend gemiddelde van de gemeente. Een eerdere maand waarin is gerespondeerd met een plausibele vulling, wordt gebruikt als schatting voor de vergunningen van de non-responsmaand.

Nieuwe methode-publicatiestrategie

Bij de eerste publicatie van een verslagmaand zijn de cijfers voorlopig, bij een volgende publicatie van deze maand wordt een deel van de imputatie vervangen door de alsnog

binnenkomen respons. Hierdoor wordt de kwaliteit van de gepubliceerde maand steeds beter. Twaalf maanden na de publicatie van een verslagmaand wordt de maand definitief gemaakt. Late respons die hierna nog wordt ontvangen wordt niet meer verwerkt.

Een uitgebreide beschrijving van de nieuwe methode is te vinden op [cbs.nl](https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/omgevingsvergunningen-met-activiteit-bouwen) onder korte-onderzoeksbeschrijvingen/omgevingsvergunningen-met-activiteit-bouwen.

<https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/omgevingsvergunningen-met-activiteit-bouwen>

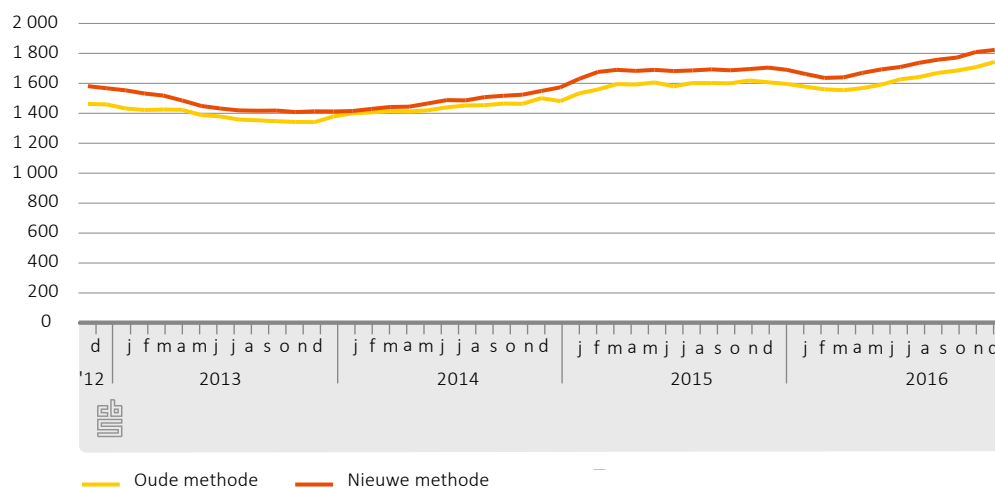
3.1 Aantal bouwvergunningen

In grafiek 2.1 in hoofdstuk 2 is te zien dat bij de oude methode in de eerste twee jaar vooral in de maanden september (na de zomervakantie) en november/december (jaarafsluiting) late respons werd verwerkt. In 2014 worden de maanden januari en december vooral vertekend door late respons. In 2015 betreft het de maanden april, augustus en november. In 2016 is de late respons beperkt tot december.

Twaalfmaandsgemiddelde

Het effect van de imputatie van de non-respons is beter te zien als de aantallen worden omgezet in een voortschrijdend 12-maandsgemiddelde (grafiek 3.1.1).

3.1.1 Aantal bouwvergunningen, voortschrijdend 12 maands gemiddelde; oude en nieuwe methode

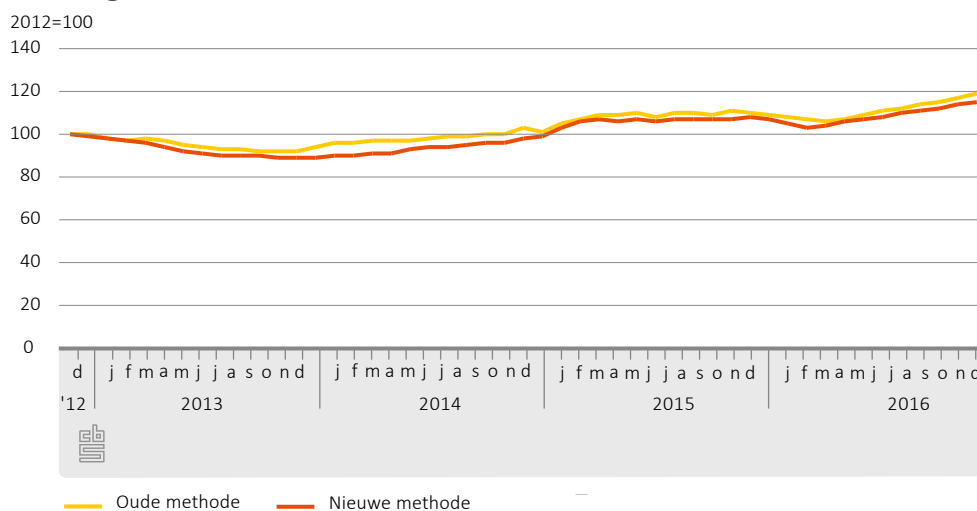

De nieuwe reeks ligt structureel hoger dan de oude reeks. In de eerste maanden van 2014 is het verschil tussen de reeksen het kleinst, door een lage non-respons in deze periode. In de beginperiode van de reeks was de non-respons ook vrij hoog en in de laatste twee jaren neemt deze ook weer toe.

Index

De nieuwe methode waarbij voor de non-respons wordt opgehoogd, geeft een meer betrouwbaar beeld van het niveau van het aantal vergunningen. De index, gebaseerd op het 12-maandsgemiddelde met 2012 als basisjaar, laat zien dat vooral in 2014 de ontwikkeling volgens de oude methode iets hoger uitpakte, terwijl vanaf 2015 de ontwikkeling van de twee reeksen nagenoeg gelijk is. De afwijking in 2014 wordt veroorzaakt door de verwerking van late respons. Voor de periode vanaf 2015 heeft de gestegen non-respons weinig effect op de ontwikkeling.

3.1.2 Index aantal bouwvergunningen, voortschrijdend 12 maands gemiddelde; oude en nieuwe methode

Jaartotaal

Tabel 3.1.3 laat ten slotte zien wat de verschillen zijn voor de jaartotalen van de bouwvergunningen voor de jaren die definitief zijn vastgesteld. Door de bijschatting van de non-respons ligt het aantal bouwvergunningen 3 tot 8 procent hoger.

3.1.3 Aantal bouwvergunningen

	Nieuw methode	Oude methode	Vershil	Percentage
2012	18 974	17 542	1 432	8
2013	16 962	16 092	870	5
2014	18 585	18 006	579	3
2015	20 461	19 288	1 173	6

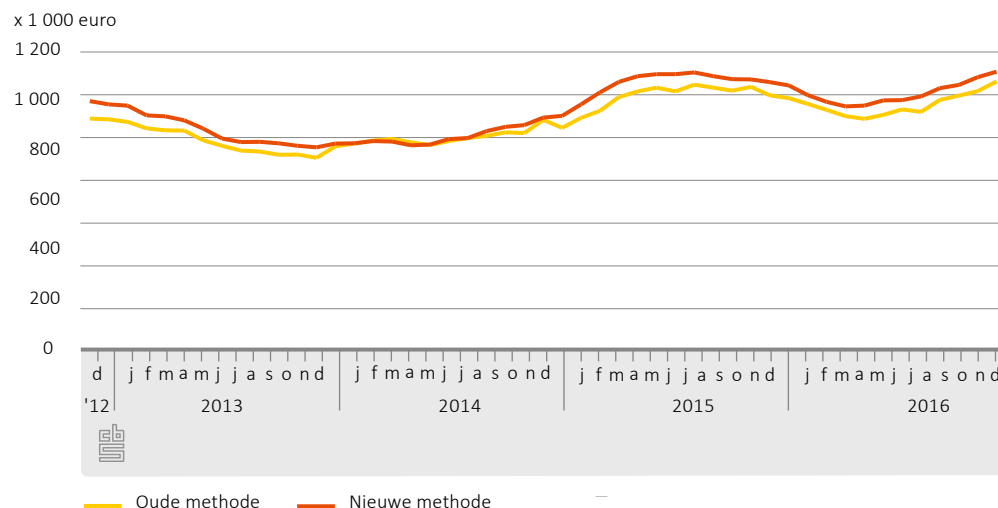
3.2 Bouwkosten

In grafiek 2.2 in hoofdstuk 2 is te zien dat bij de nieuwe methode de bouwkosten in de beginmaanden van een jaar iets hoger liggen en aan het einde van een jaar iets onder de bouwkosten van de oude methode liggen. Dit wordt veroorzaakt door de verwerking van late respons in de latere maanden bij de oude methode.

Twaalfmaandsgemiddelde

Het effect van de imputatie van de non-respons en de verwerking van de late respons in de eerdere verslagmaanden is beter te zien als de bouwkosten worden omgezet in een voortschrijdend 12-maandsgemiddelde (grafiek 3.2.1).

3.2.1 Totale bouwkosten, voortschrijdend 12 maands gemiddelde; oude en nieuwe methode

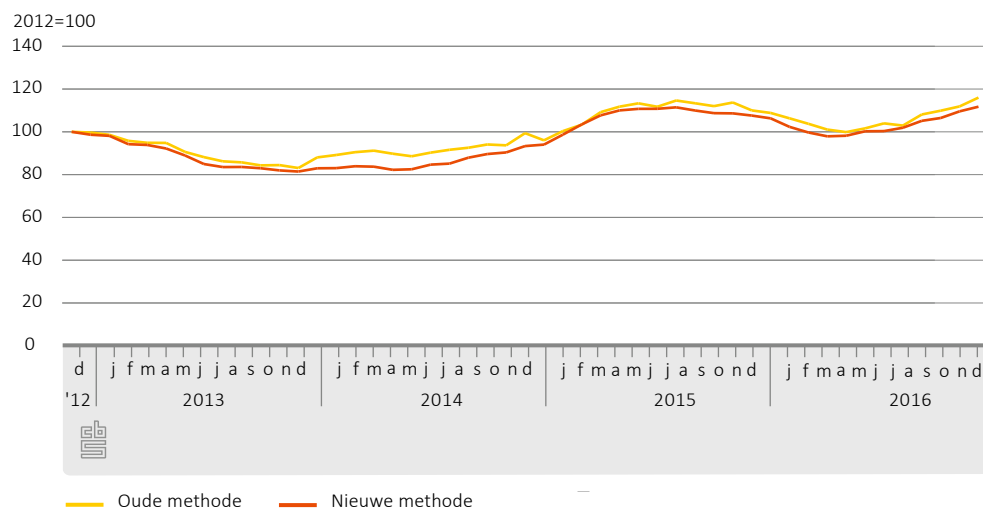

Ook voor de bouw kosten geldt dat de nieuwe reeks structureel hoger ligt dan de oude reeks (grafiek 3.2.1). In 2014 is het verschil tussen de reeksen het kleinst, door een lage non-respons in deze periode. In de beginperiode van de reeks was de non-respons vrij hoog en in de laatste twee jaren neemt deze weer toe.

Index

De nieuwe methode waarbij de non-respons wordt opgehoogd geeft een meer betrouwbaar beeld van het niveau van de bouwkosten. De index, gebaseerd op het 12-maandsgemiddelde met 2012 als basisjaar, laat zien dat vooral in 2014 de ontwikkeling volgens de oude methode

3.2.2 Index bouwkosten, voortschrijdend gemiddelde; oude en nieuwe methode

iets positiever was, terwijl vanaf 2015 de ontwikkeling van de twee reeksen nagenoeg gelijk is. De afwijking in 2014 wordt veroorzaakt door de verwerking van late respons. Voor de periode vanaf 2015 heeft de gestegen non-respons weinig effect op de ontwikkeling.

Jaartotaal

Uit tabel 3.2.3 blijkt wat de verschillen zijn voor de jaartotalen voor de jaren die definitief zijn vastgesteld. Door de bijschatting van de non-respons liggen de bouwkosten van de verleende vergunningen structureel hoger, te weten 1 tot 8 procent.

3.2.3 Verschil jaartotaal bouwkosten (x1 000 euro); oude en nieuwe methode

	Nieuw methode	Oude methode	Vershil	Percentage
2012	11 969	11 126	843	8
2013	9 747	9 244	503	5
2014	11 172	11 058	114	1
2015	12 879	12 241	636	5

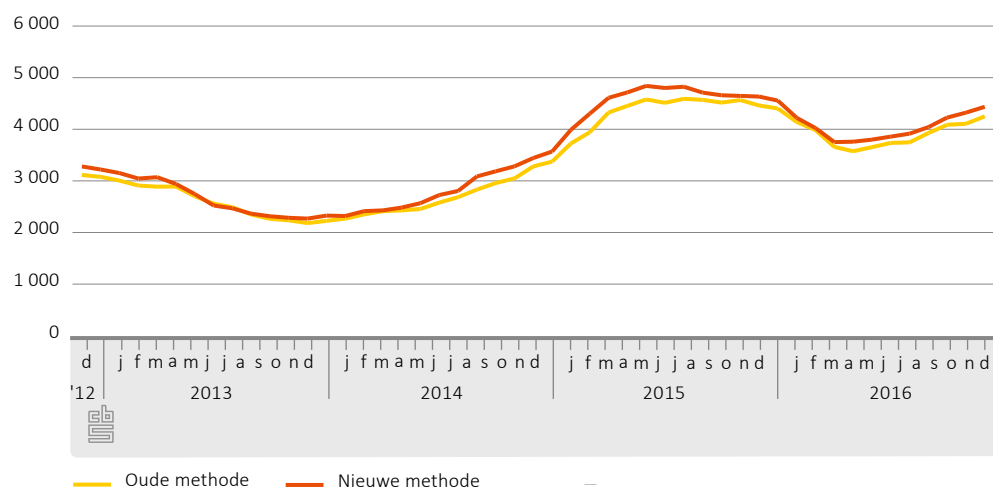
3.3 Nieuwbouw woningen

In grafiek 2.3 in hoofdstuk 2 is te zien dat bij de nieuwe methode het aantal nieuwbouwwoningen in de meeste maanden van het jaar hoger ligt en in de laatste drie maanden van het jaar onder het aantal nieuwbouwwoningen van de oude methode ligt. Dit laatste wordt veroorzaakt door de verwerking van late respons in de latere maanden bij de oude methode.

Twaalfmaandsgemiddelde

Het effect van de imputatie van de non-respons en de verwerking van de late respons in de eerdere verslagmaanden is beter te zien als het aantal nieuwbouwwoningen wordt omgezet in een voortschrijdend 12-maands gemiddelde (grafiek 3.3.1).

3.3.1 Aantal nieuwbouwwoningen, voortschrijdend 12 maands gemiddelde; oude en nieuwe methode

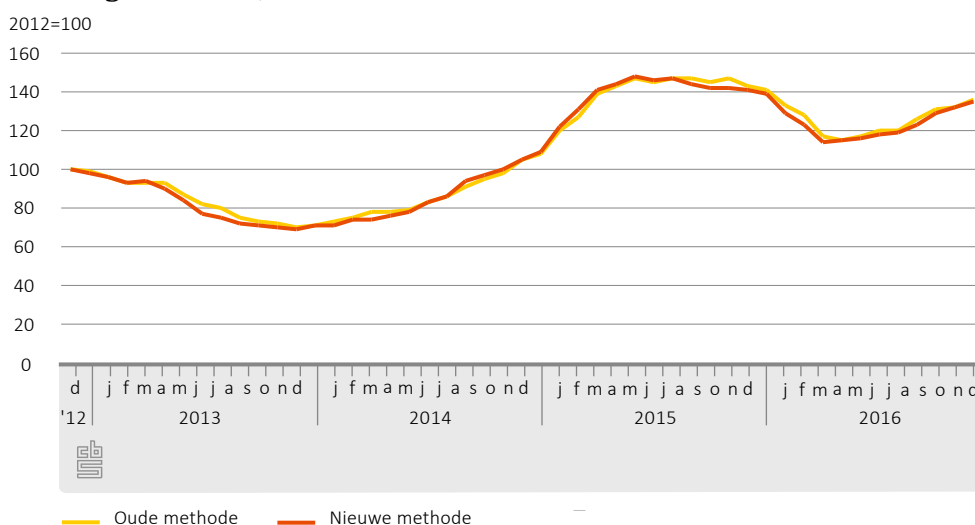

De nieuwe reeks ligt structureel hoger dan de oude reeks. In 2013 is het verschil tussen de reeksen het kleinst, door een lage non-respons in deze periode op de nieuwbouwvergunningen voor woningen. Vanaf medio 2014 tot en met medio 2015 is de afwijking het sterkst.

Index

De nieuwe methode waarbij voor de non-respons wordt opgehoogd, geeft een meer betrouwbaar beeld van het aantal nieuwbouwwoningen. De index, gebaseerd op het 12-maandsgemiddelde met 2012 als basisjaar, laat zien dat deze dicht bij elkaar liggen.

3.3.2 Index aantal nieuwbouwwoningen, voortschrijdend 12 maands gemiddelde; oude en nieuwe methode

Jaartotaal

De verschillen tussen het aantal nieuwbouwwoningen waarvoor een bouwvergunning is verleend, zijn voor de jaren die definitief zijn vastgesteld, 4 tot 5 procent hoger.

3.3.3 Aantal nieuwbouw woningen waarvoor een bouwvergunning is verleend

	Nieuw methode	Oude methode	Vershil	Percentage
2012	39 354	37 370	1 984	5
2013	27 233	26 184	1 049	4
2014	41 320	39 365	1 955	5
2015	55 599	53 533	2 066	4

Bijlagen

Relevante links

Voor de analyses in dit rapport is gebruik gemaakt van de data op 13 maart 2017. De meest recente data kunt u vinden in onderstaande Statlinetabellen.

Statlinetabel Bouwvergunningen; aantal, bouwkosten, index, aard werk, bestemming (nieuwe methode): <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=83667NED&D1=a&D2=a&D3=a&D4=a&HDR=T,G1&STB=G2,G3&VW=T>

Statlinetabel Bouwvergunningen woonruimten; aantal en index (nieuwe methode) <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=83668NED&D1=a&D2=a&HDR=T&STB=G1&VW=T>

Statlinetabel 'Bouwvergunningen naar opdrachtgever' (oude methode): <http://statline.cbs.nl/Statweb/selection/?DM=SLNL&PA=70768NED&VW=T>

Statlinetabel Nieuwbouwwoningen; afgegeven vergunningen naar opdrachtgever, eigendomsvorm (oude methode): <http://statline.cbs.nl/Statweb/selection/?DM=SLNL&PA=82001NED&VW=T>

Onderzoeksbeschrijving nieuwe methode Bouwvergunningen: <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/omgevingsvergunningen-met-activiteit-bouwen>

Onderzoeksbeschrijving oude methode Bouwvergunningen: <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/verleende-bouwvergunningen>

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2016–2017	2016 tot en met 2017
2016/2017	Het gemiddelde over de jaren 2016 tot en met 2017
2016/'17	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2016 en eindigend in 2017
2014/'15–2016/'17	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2014/'15 tot en met 2016/'17

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress

CCN Creatie, Den Haag

Ontwerp

Edenspiekermann

Inlichtingen

Tel. 088 570 7070

Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2017.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.